

UŠLJIVOST GLAVE

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Irena Stipešević Rakamarić, dr. med., spec. javnog zdravstva,
voditeljica Djelatnosti za javno zdravstvo i socijalnu medicinu

Tel:042/653-144, mob: 099 310 23 51,

mail: javno-zdravstvo@zzjzzv.hr

UŠ GLAVE

(lat. PEDICULUS HUMANUS CAPITIS)

- * Mali insekt, ektoparazit , u odrasloj formi sivkasto bijele boje , dug 2-4 mm
- * Može se naći na vlasištu, na obrvama i trepavicama, isključivo u ljudi – izvan tih predilekcijskih mjesta ne preživi dulje od 48 sati
- * Ne ukopava se u kožu već gmizi po kosi spuštajući se do korijena , gdje se ubodom hrani krvlju više dnevno

PEDIKULOZA /UŠLJIVOST GLAVE

- * Infestacija vlasišta tim parazitima, uz istovremeno postojanje svih oblika parazitnih formi (jaja/gnjide, nimfe , odrasla uš)
- * Iritacija vlasišta i crvenilo kože , poglavito oko ušiju , uz rub vlasišta prema vratu ,
- * crvenkasti osip ,
- * češanje glave,
- * problemi u vidu razdražljivosti pa i nesanice
- * Gubitak sjaja kose

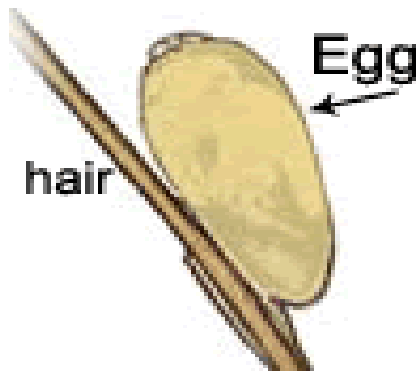
PEDIKULOZA GLAVE

Omjer veličina

JAJAŠCA /GNJIDE

- * Na udaljenosti od oko 6 mm od korijena kose
- * Vrlo sitne tvorbe, teško se uočavaju, zamijene se s prašinom od laka za kosu
- * Žućkasto – svikaste boje
- * Čvrsto su zalijepljene za vlas
- * Pucketaju

NIMFE I ODRASLE FORME

- * Nakon 8-9 dana iz gnjida se izlegu nimfe.
- * Nimfe izgledaju kao odrasla uš, samo sitnije i hrane se krvlju
- * Odrasla uš je velika oko 3 mm , poput sjemenke sezama ; tamnije je boje, ne skače, samo plazi , siše krv nekoliko puta dnevno i liježe jaja/gnjide (do 6 komada dnevno)
- * Živi oko 30 dana, ali ako padne na tlo ili predmete, ugiba za 48 sati

SIMPTOMI

- * Osjećaj škakljanja ; kao da nešto hoda kroz kosu
- * Svrbež, zbog alergijske reakcije na slinu koju ispušta parazit
- * Razdražljivost i nesanica zbog svrbeža , jer su uši najaktivnije u mraku
- * Ekskorijacije (ogrebotine) i kruste nastale zbog češanja
- * Sekundarna piogena infekcija kože stafilokokom

PUTEVI PRIJENOSA

- * S kose na kosu direktnim kontaktom s infestiranom osobom
- * Kontaktom glava u školi, vrtiću, ustanovama soc. skrbi, đачkim domovima , tijekom igre, tijekom sportskih aktivnosti , kampiranja i dr.
- * Rjeđe, posredstvom predmeta i odjeće koje je koristila infestirana osoba (dijeljenjem odjeće: kape, šalovi, rajfovi, kopče za kosu, četki za kosu , ručnika, plišanih igračaka, slušalica)
- * Posredstvom jastuka, ležanjem na istom krevetu, kauču, kontakt preko namještaja i posteljine.
- * **KUĆNI LJUBIMCI NEMAJU NIKAKVU ULOGU U ŠIRENJU OVE BOLESTI!**

Dijagnoza

- * Kolektivnim pregledom vlasišta od strane učitelja/odgajatelja/nadležne osobe (on postavlja sumnju, ne i dijagnozu- uslijed sumnje na živeće odrasle uši, dužan je ukloniti dijete iz kolektiva na taktičan način)
- * Individualnim pregledom vlasišta od strane liječnika
- * Dijete se vraća u školu nakon što nema živućih ušiju na vlasištu (to može biti i odmah drugi dan ako je efikasan postupak)

Liječenje

1. Istovremena eliminacija ŽIVUĆIH UŠIJU (s vlasišta , s posteljine, predmeta) u jednom danu ! I kod svih ukućana
2. Eliminacija GNJIDA /JAJAŠACA – IŠČEŠLJAVANJEM - svakodnevno u narednim danima do nestanka zadnje gnjide , kod posljednjeg ukućana , i još nekoliko dana iza toga

LIJEČENJE

- * Pregled vlasišta svih ukućana
- * Najbolje terapiju primijeniti preventivno i na sve ukućane
- * Oprati kosu specijaliziranim šamponom da se unište žive odrasle uši (dva puta se dobro našamponira i par minuta ostavi na kosi da djeluje, potom se ispere i bez balzama se kosa osuši fenom)
- * Šampon primijeniti svaki drugi ili treći dan, izbjegavati kontakt s očima i sluznicom
- * Obratiti pozornost na broj živućih uši ako je moguće (na ručniku , prilikom ispiranja ..)

LIJEČENJE

- * Higijenske mjere NA RAZINI OBITELJI (TO SU SAMO POMOĆNE MJERE):
- * - oprati na 60 st. i promijeniti posteljinu
- * Oprati i ukloniti svu odjeću koju je dijete /zaraženi nosio unatrag 48 sati
- * Dobro usisati podove i mjesta gdje se sjedi, ako je moguće oprati perive presvlake & postaviti nove koje se mogu lako skinuti i oprati)
- * Što nije moguće oprati makar na kojoj temperaturi , treba čvrsto zavezati u PVC vrećicu i ostaviti na balkonu kroz 14 dana (dok ne poumiru živuće uši i event. gnjide)
- * NAGLASAK NIJE NA ČIŠĆENJU , POGOTOVO NE NAKON PRVOG TRETMANA ŠAMPONOM , VEĆ NA IŠČEŠLJAVANJU

Iščešljavanje gnjida

- * ŠAMPONI UGLAVNOM NISU OVOCIDNI (SLABO DJELUJU NA GNJIDE)
- * Najbolje sa prethodno oprane kose (spec. ili obični šampon)
- * Korisno je i dodati limunske ili octene kiseline u vodu kojom se pere radi otapanja ljepljivog sekreta kojim se gnjida drži za vlas
- * Specijalizirani gusti češlji /električni češlji

Preventivne mjere na razini obitelji :

- * Svaki dan pregledati vlasište po dolasku iz škole
- * Vezati djetetu kosu u rep, splesti kosu ;
- * Podučiti dijete da ne dijeli odjeću i accessoires za kosu , ograničiti nošenje češlja za vrijeme trajanja epidemije – neka se dijete češlja prije i poslije škole)
- * Zamoliti dijete da izbjegava vrlo bliske socijalne kontakte (grljenje , naslanjanje glave na rame i sl.)
- * Aplicirati po želji preventivni repelentni sprej

Preventivne mjere na razini škole

- * Sprječavati stigmatizaciju, taktično postupati, ali odlučno ograničiti boravak u školi za vrijeme očigledne akutne infestacije - dužnost je škole sprječavati epidemiju
- * Potražiti pomoć nadležnih institucija (ZZJZ, školski liječnik , epidemiolog)
- * Sazvati roditeljske sastanke , dati upozorenja, educirati osoblje i roditelje

Preventivne mjere na razini školskog razreda /učitelja

- * Učitelj treba davati upute djeci da se privremeno ne grle, odnosno nadzirati izbjegavanje tijesnih socijalnih kontakata, sprječavati dijeljenje predmeta i odjeće
- * Pregled vlasišta prema potrebi i postavljanje sumnje na ušljivost – pozvati roditelje i uputiti ih što trebaju napraviti
- * Prema stručnim smjernicama dijete s gnjidama može pohađati nastavu, ali dijete s očito živućim ušima treba ukloniti iz kolektiva
- * Omogućiti nadoknadu gradiva, tj. „bezbolno” rješavanje problema epidemije

EPIDEMIJA

- * svako grupiranje oboljelih od zaraznih bolesti , pojavljivanje neke bolesti na istom području u isto vrijeme, na istom mjestu, u istom kolektivu
- * Svaka epidemija se prijavljuje nadležnoj Higijensko – epidemiološkoj službi ZZJZ

TAKE HOME MESSAGES

- * UŠLJIVOST ne treba stigmatizirati , pogađa bilo koga, bez obzira na soc. status, hig. uvjete
- * UŠLJIVOST je preventabilna
- * UŠLJIVOST se može uspješno liječiti - potrebne su ISTOVREMENE, SINKRONIZIRANE , PREVENTIVNO – TERAPIJSKE MJERE NA RAZINI :

OBITELJI

RAZREDA

ŠKOLE

STRUČNI SKUP POVODOM SVJETSKOG DANA ZDRAVLJA 2014.

„Mali ubod – velika opasnost“

- javnozdravstveni značaj bolesti koje prenose insekti i zdravstvena sigurnost putnika (turista)

10:00 – 10:15	Pozdravne riječi	Predstavnici županije i grada, ravnatelj ZZJZ, predstavnici turističkih zajednica grada i županije
10:15 – 10:20	Uvodno o Svjetskom danu zdravlja 2014.	mr. Irena Stipešević Rakamarić, dr. med. spec. javnog zdravstva
10:20 – 10:45	„Insekti kao vektori zaraznih bolesti – kako ih uspješno suzbijati“	mr. Tomislav Hrpački, dr. med. vet.
10:45 – 11:10	„Infekcija Virusom zapadnog Nila“	Katica Čusek Adamić, dr. med., spec. epidemiologije
11:10 – 11:35	„Bolesti koje prenose krpelji – Lyme borelioza i KME“	mr. Irena Stipešević Rakamarić, dr. med., spec. javnog zdravstva i Mateja Grizelj, dr. med.
11:35 – 12:00	„Ušljivost glave i vrata – kako prevenirati epidemiju u odgojno - obrazovnim ustanovama“	Tanja Obelić – Babok, dr. med., spec. školske i sveučilišne medicine, ZZJZ
12:00 – 12:25	„Hitna stanja povezana s ubodima insekata“	Suzana Bačani, dr. med., Zavod za hitnu medicinu Varaždinske županije
12:25 – 12:45	PAUZA ZA KAVU I OSVJEŽENJE	
12:45 – 13:10	„Zarazne bolesti koje se prenose hranom i vodom“	Iva Koščak, dr. med., spec. kliničke mikrobiologije s parazitologijom
13:10 – 13:35	„Savjeti putnicima i turistima za sigurnost hrane i vode“	Alema Ježić, dipl. ing. prehrambene tehnologije
13:35 – 14:00	„Praktični aspekti putovanja u tropske krajeve – kako preventivno djelovati“	Ljiljana Plačko, dr. med., spec. epidemiologije
14:00 – 14:30	RASPRAVA I ZAKLJUČAK	

Hvala na pozornosti !

Ima li pitanja ?